Varde Lokalhistoriske Arkiv

Besøg os på Det Gamle Rådhus på Torvet

Nyhedsbrev
Maj 2026

Byvandring – 25. juni

25. juni 2026 er der arrangereten byvandring gennem Varde Bys centrum med fortælling om Varde Bys historie 1850-1920.

Guiden er Ole Nørskov, og turen begynder på Kirkepladsen kl. 19 og varer 1½ time.

Tilmelding på Arkivet eller på tlf. 2129 0923

Pris:
50kr. pr. person
40 kr. for medlemmer af
Varde Lokalhistoriske Forening.

På billedet her bliver statuen af Frederik VII afsløret på Torvet til Grundlovsmøde 1885
B196 på Arkiv.dk

Skal du være vores nye frivillige medarbejder?

Vi mangler en frivillig, som har forstand på IT, og som vi kan ringe til med spørgsmål.
Er det noget, du har lyst til, så henvend dig til arkivleder Karen Riisager på telefon: 2129 0923.

Facebook

Vi forsøger 2 – 3 gange om ugen at sætte et af vores mange billeder på Facebook.

Vi håber, I kan lide vores billeder.

Find os her: https://www.facebook.com/profile.php?id=100093597248731

Vores udstilling af forårsbilleder lyser op på Arkivet og har gjort det siden marts.

Kig endelig forbi, hvis du har lyst til at nærstudere billederne.

B34600 i Arkiv.dk

Ca. 1965, BP Varde-depot ved Jens Ove Hansen, Smedegade 37 leverer brændsel til en ukendt adresse

Kompas-Klubben på besøg på Arkivet

Den 19. februar havde vi besøg af Kompas-Klubben fra kl. 10-11.30.

Kompas-Klubben er et tilbud fra Center for Sundhedsfremme i Varde Kommune til borgere tidligt i deres demensforløb. De planlægger sammen forskelligartede aktiviteter, og dette besøg var en af dem.

11 personer mødte op og over kaffe og kage gik snakken lystigt om de billeder, der blev fremvist. Billedet her ved siden af var et af dem, der blev snakket meget om.

For 100 årsiden

Isbjerg Festplads

Isbjerg ligger ca. 3 kilometer nordvest for Varde, og med sine 30 meter er den et godt sted at få et udsyn over Varde. Det er ikke klart, hvor navnet stammer fra, men det er blevet brugt helt tilbage i 1433, hvor Isbjerg Mølle blev omtalt, møllen lå nordvest for bakken.

I år er det 100 år siden, at interessentskabet "Isbjerg Festplads" købte højen Isbjerg med grusgrav og fyrreplantage. Den skulle bruges som samlingssted for sommermøder for Grundtvigsk Ungdoms Kreds Varde med højdepunkterne Pinsemorgen og Sct. Hans aften.

Der blev anlagt en festplads i grusgraven og nogle år senere byggedes "Fyrrestuen", hvor der var plads til mere end 100 mennesker. "Fyrrestuen" blev udlånt til andre foreninger, og Isbjerg blev også et skattet mål for søndagsudflugter.

Efter krigen var interessen for ungdomskredsen ikke så stor mere, og Grundtvigsk Ungdoms Kreds Varde blev nedlagt den 8. april 1959. Interessentskabet overgav jorden til Varde kommune, der fik skøde på Isbjerg den 15. november 1991. Med overdragelsen fulgte en klausul om, at området skulle kunne anvendes frit og med adgang for alle.

Korttegning
Fra midten af 1700-tallet var det Det kongelige Danske Videnskabernes Selskab, der stod for fremstilling af danske landkort indtil i begyndelsen af 1800-tallet.

Herefter var det Krigsministeriet, der overtog kortlægningen, som indtil 1928 lå hos to institutioner, nemlig Den danske Gradmaaling fra 1816, som foretog de geodætiske opmålinger og Generalstabens topografiske Afdeling fra 1842, som fremstillede kort ud fra detailopmålinger i felten.

I 1928 overtog Geodætisk Institut korttegningen.
På toppen af Isbjerg findes afmærkningen af en "trigonometrisk station" – en universalkalot af jern i jordniveau – med påskriften "GI (Geodætisk Institut), Fikspunkt,Højdemærke".
Punktet indgår i det overordnede danske referencenet, som dækker hele landet med ca. 2 kilometer mellem punkterne.

Den metode bruges ikke mere, i dag bruges GNSS, Global Navigation Satellit System til optegning af kort.

For 100 årsiden

Varde Sportsfiskerforening, VSF

Den 9. juni 1926 var der konstituerende Generalforsamling i Varde Sportsfiskerforening. Den blev afholdt på Centralhotellet, og som formand valgtes Hr. Sagfører H. Grønholm.

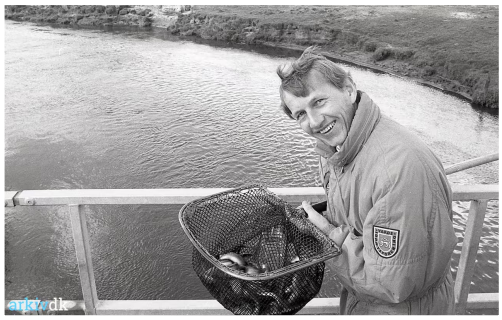
Der er forskellige oplysninger om foreningens historie på deres hjemmeside, hvor man kan læse hæftet: VSF i 65 år (9/6 1926 – 17/1 1991). Herunder er nævnt et lille udpluk.

- På en ekstraordinær generalforsamling den 2. august 1928 vedtoges med 15 stemmer mod 6 følgende: "Enhver art af fiskeri efter muslinger på foreningens terræn er forbudt. Tilfældig ilandbragte muslinger og tomme skaller må ikke udkastes i åen eller henkastes i engene".

- På generalforsamlingen den 23. juni 1933 udtaler formanden, Postmester Christensen, at i 1935 ville foreningen antagelig være uden gæld.

- På generalforsamlingen den 30. oktober 1943 beklagede formanden Th. Stephansen, at arbejdet med Laksetrappen ved Karlsgårde var standset, men det skulle angiveligt være fordi, der var mangel på cement (cementen blev nok brugt til tyskernes anlæg (red.anm.)).

- Samt utallige sportsfiskere, der var bl

Lærer og senere formand for Varde Sportsfisker Forening Jan Porsgaard udsætter lakseyngel i Varde Å. 1990.

Varde Lokalhistoriske Arkiv ønsker Varde Sportsfiskerforening tillykke med de 100 år.

Theater-rotter

25. august 1926 kan man på side 5 i Vestkysten læse følgende læserbrev indstendt af "H.P.":
Var det ikke en opgave for vores Sundhedspoliti at gøre noget for Udryddelsen af "Phønix-Teatret"s store Rottebestand.
En Aften, da jeg overværede Forestillingen, mærkede jeg pludselig en ubehagelig Kildren på det ene Ben. Jeg sparkede ihærdigt med Benet, og da faldt der ud af Bukserne en stor fed Rotte. Den flygtede naturligvis skyndsomst bort. Jeg paataler Forholdet offentligt, fordi jeg mener, at man paa et offentligt Sted bør være befriet for ubehagelige Overraskelser af denne Art. Sagen har jo allerede i Vinter været påtalt, men uden Resultalt.

Varde Miniby – 60-års jubilæum

I 1966 fejrede Varde Håndværker- og Industriforening100-års jubilæum, og foreningen forærede i den anledning en model af Nicolai Kirke til Varde by. Modellen var smukt udført som en nøjagtig kopi i 1:10 ioriginale materialer. Tanken med gaven var fra foreningen og håndværkernes side at skabe et midtpunkt for en miniature by.

Gaven og ideen blev godt modtaget, og borgmesteren videregav modellen til Forskønnelsesudvalget med formanden advokat Dueholm, og det blev starten på Varde Miniby, verdens første historisk korrekte miniby.

B21391, 1968, model af Sct. Nikolai Kirke

De første mange overvejelser gik på, hvilken historie, der skulle fortælles om Varde. Skulle det være, som byen så ud, da Nikolai Kirke blev revet ned i 1805-07? Eller skulle byen være med de huse, som endnu kunne ses i 1966? Eller noget helt tredje?

Det blev besluttet, at minibyen skulle vise Varde by, som den så ud i 1866, altså 100 år tidligere. I dag er der over 300 huse i minibyen, enkelte afviger dog fra kravet om at have været i byen i 1866.

B24663 og B24664, 1967, allerede i 1967 var der kommet mange nye bygninger til

Minibyen fejrede jubilæet fra 1.- 6. maj og Varde Lokalhistoriske Arkiv var indbudt til at deltage i festlighederne 4. maj. Vi leverede materialet til plancherne, som var sat op i kaffeteltet.

Det var en festlig dag med mange fremmødte.
Der var taler, sang og kaffe med kage.

HUSK

By- og ølvandring
22. august

Varde Lokalhistoriske Forening arrangerer i samarbejde med Warvick Bryghus en kombineret by- og øltur gennem Vardes Centrum.

Prisen bliver ca. 600 kr.

Turen slutter på Warvick Bryghus kl. 18, startsted og -tidspunkt er endnu ikke fastsat.

Mere præcise oplysninger om pris og starttidspunkt kan fås ved henvendelse på 2423 3463.

Tilmelding senest 15. august på nn.varde@gmail.com

Fortsat udsalg af bøger

Udsalg

Vi har nogle ældre bogudgivelser, som vi har sat på udsalg.
Det drejer sig om:
-Varde Landsogn, Tinghøj og Søndermarken, redigeret af E. Busk Jensen.
-Varde bliver større 1990-2015, redigeret af Karen Riisager, Ole Nørskov Nielsen og Claus Friisberg.
-Sct. Jacobi Skole 150 års skolehistorie i Varde, af Knud Andreasen.
-Varde Kalkovn ved Pramstedet, af Jens Nørby.

Alle fire bøger sælges uanset førpris for 50,- kr. pr. stk.

Fra alle os på arkivet:
Hav en rigtig god sommer

Nyhedsbrevet er udarbejdetaf Jørn Lund Nielsen, Karen Riisagerog Gitte Besser.